

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 107

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

בין חמה ללבנה

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ לֹא אֵלֶיךָ כִּי אִם אֶל אֶרְצֵי וְאֶל מוֹלְדֹתַי אֵלֶיךָ"
מתוך הרצאותיו של הרב אמנון יצחק

ממעט! כמה גרים ועבדים אתה עתיד להכניס תחת כנפי השכינה"?!?

"וְהָיִיתְ לָנוּ לְעֵינָיִם"
- שלא תנעול דלת בפני הגרים הבאים, לומר: "אם יתרו חותנו של מלך, לא קבל עליו, קל וחומר לשאר בני אדם".

"כִּי עַל כֵּן יִדְעֶתָ חֲנֻתְנוּ בַּמִּדְבָּר" - א"ל:
"אילו אחר, שלא ראה נסים וגבורות במדבר הניח והלך לו, כדאי הוא. אתה שראית, תניח ותלך לך"?

"אֵל נָא תַעֲזֹב אֶתְנוּ" - אמר רבי יהודה: "אמר לו; אתה

שראית חן שנתן לאבותינו במצרים שנאמר: "וְהָיָה נָתַן אֶת חֲנוּן הַעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם" תניח ותלך"?

ד"א; **"וְהָיִיתְ לָנוּ לְעֵינָיִם"** - "לא דיך, אלא שתהא יושב עמנו בסנהדרין ותהא מורה בדברי תורה"?. (ילקוט שמעוני במדבר פרק י רמז תשכו).

למרות כל הפיוסים וההבטחות של משה רבנו ליתרו, הוא משיבו נחרצות: **"לֹא אֵלֶיךָ...!"** הכי צד?

איך יתכן שמי ששוכנע ואמר בריש גלי: **"עֲתָה יִדְעֶתִי כִּי גְדוֹל ה' מְכַל הָאֱלֹקִים"** וזכה לחזות במראות אלקים במדבר ואף נתחבב על הקב"ה כל כך עד

כדי להבין את נפש הגר, נתבונן באישיותו של יתרו חותן משה, שהיה יושב בכבודו של עולם ועזב את מקומו כדי להתחבר אל עם ישראל והרי הכתוב מתמיה עליו, שהיה שרוי בתוך כבודו של עולם ובקש לצאת למדבר ציה ותוהו ואין בו כלום, לכך נאמר: **"וַיָּבֹא יִתְרוֹ... אֶל הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר הוּא חֹנֶה שָׁם הַר הָאֱלֹקִים"** (מכילתא פרשת יתרו פרשה א).

מתוקף בקשת האמת של יתרו עד שביסר כל ע"ז שעבד והשליך אחר גוו את

עמלו ומעמדו בהיותו כהן און במדין זכה להיות חותנו של איש האלקים ואיש האמת משה רבנו. כמו כן זכה להסתופף במחיצתו ובמחיצת אהרן אחיו הכהן הגדול ושבעים זקנים ונביאים שבישראל ואכל מן שמימי, מזונם של מלאכים ושתה מבארה של מרים, המחכים כל אדם, מוקף בענני כבוד ורואה בחוש את ענן ה' ההולך לפניו לנחותם הדרך, בהשגחה עליונה ממש, בגן עדן עלי אדמות.

והנה מגיע הרגע הגדול מכל: **"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹכֵם בֶּן רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֲתַן מֹשֶׁה נִסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' אֵתוּ אֲתָן לָכֶם לְכֹה אֶתְנוּ וְהַטְבַּנּוּ לָךְ כִּי ה' דָּבָר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל"** ומה משיבו יתרו? **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵינוּ לֹא אֵלֶיךָ כִּי אִם אֶל אֶרְצֵי וְאֶל**

מוֹלְדֹתַי אֵלֶיךָ" אך משה רבנו מפציר בו: **"וַיֹּאמֶר אֵל נָא תַעֲזֹב אֶתְנוּ כִּי עַל כֵּן יִדְעֶתָ חֲנֻתְנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתְ לָנוּ לְעֵינָיִם: וְהָיָה כִּי תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה הַטוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב ה' עִמָּנוּ וְהַטְבַּנּוּ לָךְ"**.

אומר המדרש: **"וַיֹּאמֶר אֵל נָא תַעֲזֹב אֶתְנוּ"** - אין "נָא" אלא לשון בקשה. אמר לו: "אם אין אתה מקבל עליך בקשה, גוזרי עליך גזרה. עכשיו ישראל אומרים; לא נתגייר יתרו מחיבה! כסבור היה יתרו, שיש לגרים חלק בארץ, עכשיו, שראה שאין להם חלק, הניחם והלך לו".

דבר אחר; "כסבור אתה שאתה מרכה כבוד המקום - ואין אתה אלא

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה

המנדב 'מחצית השקל' בזמן הזה

לחוש שיבנה בית המקדש ויתן שקלו לחובת תרומת 'מחצית השקל' ואחר ראש חדש ניסן יוליכם לים המלח, שאף אם יבנה בית המקדש יצטרכו להביא מתרומה החדשה ולא יועיל להביא שקלו שכבר הקדיש משום שהוא מתרומה ישנה. (עפ"י תשובת רבי יוסי לרבי יודא ענתורייא בגמרא).

לפי המבואר בפירוש רבינו משולם ותלמיד הרשב"ש; ההלכה כתנא קמא שבמשנה; שבין במקדיש בכורים ובין במקדיש שקלים בזמן הזה, הרי הם קדושים.

ברא"ש וריבב"ן ור"ש סיריליאנו והגר"א לא נתבאר כונת הנאמר: 'הלכה כר"ש' ומשמע; שאין דעתם בפירוש רבינו משולם ותלמיד הרשב"ש שהלכה כתנא קמא

דעת הראשונים להלכה

לפירוש הרמב"ם והמאירי דלעיל שכונת המשנה והברייתא, על שקלים שהוקדשו בזמן הזה לצורך בדק הבית ובוזה הלכה כרבי שמעון שבמשנה - שהם קדושים, אבל הקדיש שקלים לצורך קרבנות, אף לדעת הרמב"ם והמאירי אינם קדושים, שהרי אפילו לרבי שמעון שבמשנה אינם קדושים ולא על זה נאמר; 'שהלכה כר"ש'.

אבל לפירוש הברטנורא דלעיל; שהכונה על שקלים לצורך קרבנות, אם כן, אם ההלכה כרבי שמעון שבמשנה, הרי השקלים קדושים אף בזמן הזה, אף במקדיש שקלים לצורך הקרבנות.

ולרבינו משולם ותלמיד הרשב"ש כבר נתבאר; שאף בזמן הזה המקדיש שקלים לקרבנות, הרי הם קדושים ודינם כנ"ל. ולפי זה; כל שכן, שהמקדיש לבדק הבית, חל הקדשו ויגנזו.

ולשאר הראשונים שלא פירשו, אם הלכה כרבי שמעון שבמשנה, או שבברייתא, הרי הם קדושים מספק, שהרי יתכן שהלכה כדעת רבי שמעון שבמשנה, שהם קדושים ומספק יגנזו עד ראש חדש ניסן וכנ"ל. אך משמע שבדואי המקדיש לבדק הבית, חל ההקדש ויגנזו. ■

אבל הרמב"ם (בפירוש המשניות) והמאירי פירשו כונת המשנה והברייתא על המקדיש שקלים לבדק הבית (לצורך תחזוקת בית המקדש שלא לצורך קרבנות), שעל זה סבר רבי שמעון דמשנה, שחל קדושתו בזמן הזה, אבל אם הקדיש לצורך קרבנות, כדיון השקלים בזמן המקדש, אין קדושתו חלה, אף לדעת רבי שמעון שבמשנה.

הלכה כדברי מי?

ולמסקנת הגמרא (ירושלמי מסכת שקלים דף לג): 'רב המנונא ורב אדא בר

אהבה בשם רב: 'הלכה כר"ש'!'. ולא נתבאר בגמרא; אם הכונה, הלכה כרבי שמעון שבמשנה, שאפשר להקדיש שקלים קדושים בזמן הזה והקדשם חל, או הכונה, על רבי שמעון שבברייתא, שאי אפשר להקדיש בכורים בזמן הזה ואף אם הקדיש, אין הקדשם חל.

דעת הרמב"ם המאירי והברטנורא

הרמב"ם בפירוש המשניות והמאירי וכן בפירוש הברטנורא כתבו בפירוש; שהלכה כרבי שמעון שבמשנה. ולדבריהם אם הקדיש בכורים בזמן הזה, הקדשו חל ויגנזו עד ראש חדש ניסן, שעד אז יש

מערכת 'חברותא' מיוחד ל'גנזי המלך'

שקלים דף כ"ב ע"א

שאלה: יש לברר מה הדין באחד שמתנדב מחצית השקל בזמן הזה?

תשובה: במשנה שנינו: 'השקלים והכפורים, אין נוהגין אלא בפני הבית' (דף כ"ב.). כלומר; שמצות תרומת 'מחצית השקל' והבאת בכורים, אין חיובם נוהג אלא כשבית המקדש קיים. אבל בזמן שאין בית המקדש קיים, אינן נוהגין.

מקדיש בזמן הזה

עוד שנינו במשנה: 'המקדיש שקלים ובכפורים, (בזמן הזה) הרי זה קדש' (ומניח את הבכורים עד שירקבו והשקלים יגנזו, או שיוליכם לים המלח). רבי שמעון אומר: 'האומר: כפורים קדש - אינן קדש'!, כלומר; שהאומר בזמן הזה על הבכורים; הרי אלו קדש! לא חל הקדשו ואינן קדש. אבל המקדיש שקלים בזמן הזה, חל הקדשו לדעת רבי שמעון.

ובגמרא (ירושלמי מסכת שקלים דף לג.) מובאים דברי רבי שמעון בן יהודה שאמר משום רבי שמעון; שבין הבכורים ובין השקלים לא קדשו אם הקדישם בזמן הזה. 'רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון: 'בין אלו ובין אלו לא קדשו'.

מקדיש לבדק הבית או לקרבנות

כל הראשונים (הרא"ש וריבב"ן ותלמיד רשב"ש ורבינו משולם ור"ש סיריליאנו והברטנורא והגר"א) פירשו כונת המשנה והברייתא שמדובר במקדיש שקלים לצורך הקרבנות, כדיון תרומת שקלים בזמן שבית המקדש היה קיים (וכנתבאר).

מעשה גדולים

כבוד חכמים

הגאון מבריסק מצא בתורה 'סגולה' להשכחת בעיית הפרנסה

אל אהל מועד והתיצבו שם עמך" (במדבר פרק יא). הקב"ה צוה אותו להכין רשימה של שבעים מנהיגים חדשים, שבעים רבנים ואז יראה את ההתעוררות שתבוא, את הרעש שיתעורר. המתאוננים ישכחו בבת אחת את דאגת הפרנסה, את המן והשליו ואת כל הדאגות הרובצות עליהם וישקעו בויוכוח על...מנוי רבנים. ■

והשליו מצוה הקב"ה את משה: "אֶסְפָּה לִי שְׁבַעִים אִישׁ". לכאורה מה זה שייך למחלוקת שהתעוררה וכיצד יפתור הדבר את המצב?

אלא שמסתבר שאמנם היה בכך מוצא. מאחר ובני ישראל לא חדלו מלריב על הפרנסה, על המן והשליו, השיא הקב"ה עצה למשה - "אֶסְפָּה לִי שְׁבַעִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל.. וְלָקַחְתָּ אֹתָם

יום אחד נקרא הגאון מבריסק, לעיירה ליד בריסק לישב מחלוקת שפרצה סביב כס הרבנות שהתפנה. שתי מחנות קמו בעיירה וכל אחד מהם בקש להביא רב משלו. אש המחלוקת שהתלקחה, הקיפה את כל העיירה והשכיחה מלב בני הקהילה את כל הדאגות ואפילו את דאגת הפרנסה שהיתה גדולה מאד בעיירה.

כשראה הגאון רבי יושה בער את המצב, שהעיירה שקועה ראשה ורובה בפרשת הרבנות, אמר שעכשיו הוא מבין מפני מה, פתאם אחרי פרשת המן

מוסר

אוהב ימים לראות טוב

מחד למאוס בהבלי העולם הזה ומאידך להיות חפץ חיים. מתוך ה'פלא יועץ' לרבי אליעזר פאפו זצ"ל

הנה, מצד אחד היה ראוי לאדם שימאס בחיי העולם הזה, שהוא עולם היגון והאנחה ואפילו טובותיו אינן טובות כי המה הבל. מצד אחר ראוי להיות חפץ חיים, אוהב ימים בעולם הזה יותר מחיי העולם הבא, שהרי אמרו יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה יותר מכל חיי העולם הבא, כי טוב לנו עבוד את בוראנו ועשות נחת רוח לפני כסא כבודו, אפילו שעה אחת, יותר מכל חיי העולם הבא. וזה לא יושג אלא בחיי העולם הזה, כי ימי העולם הבא הם ימים שאין בהם חפץ, לא זכות ולא חובה.

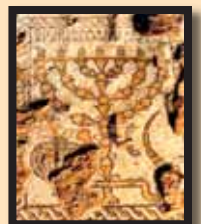
"על זאת יתפלל כל חסיד" (תהילים פרק לב)

ולזאת יכוון, כשמתאוה ומבקש חיים. אפילו לא בשביל להשיג ולראות בחופת בניו ולראות בנים לבניו וכדומה, כי הכל הבל ואם בשביל זה לחוד יותר טוב היה להיות בעולם האמת ויפה שעה אחת של קורת רוח מהם בעולם הבא מכל חיי העולם הזה. וכבר פרשו המפרשים את הכתוב: "מי האיש ההפץ חיים אהב ימים לראות טוב" (תהילים פרק לד) שרוצה לומר; מי זה דל ונבזה שחפץ חיים רק כדי לראות טוב. מה שחפץ חיים יהיה דוקא לעבוד את בוראו ולעשות נחת רוח לפני כסא כבודו. והמעמיק בזה ישתדל מאד להוציא כל חיינו בעבודת השם יתברך ובכל דרכיו ידעהו ויהיו כל מעשיו לשם שמים ויחוס מאד על הזמן אשר הוא חי, שלא להוציאו לבטלה, כי הוא יקר הערך מכל חיי העולם הבא. ■

מוסר השכל

מעשה המנורה

בדברים הקשים להבנה יש להעזר בכל אמצעי ההמחשה המקרבים אותה

הגאון רבי יחזקאל סרנא, ראש ישיבת חברון זצ"ל היה אומר: מפני מה דוקא בפרשת המנורה נאמר שהראהו הקב"ה באצבע ואמר לו: "זוה מעשה המנורה" (במדבר פרק ח) מפני מה לא עשה כן גם בשאר הכלים? התשובה מופיעה ברש"י: "לפי לנתקשה בה".

מכאן, אמר: למדנו כי בדברים הקשים להבנה יש להעזר בכל אמצעי ההמחשה המקרבים אותה.

התורה נהגה כך גם בבואה להזהיר אותנו מפני נטיה מדרך הישר. היא מתארת באריכות יתר את פרשת המרגלים, את פרשת קרח. הרי די היה לציין בקצרה את החובה להתרחק מלשון הרע ומחלוקת ומדוע הפירוט הרחב כל כך? אלא שבלי הפרוט לא היו הדברים נתפסים אצלנו במלוא חומרתם. היינו אומרים שסכנת הריב והמחלוקת אינה קימת, אלא, אצל אנשים פחותים ונחותים, אבל סתם אנשים אינם נקלעים אליה. על כן מפרטת לנו התורה וממחישה שגם אצל אנשים מובחרים, כמו המרגלים, גם אצל פקחים כמו קרח יש דיבה ומדון וחובת הזהירות מהם קימת אצל כל אחד מישראל. ■

פרשת 'בהעלותך'

"וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעַם בְּכַה לְמַשְׁפַּחְתּוֹ"

לעם ישראל לא היתה סבה לבכות על הבשר, כיון שיצאו מארץ מצרים עם צאן ובקר לרוב. אבל הבקר והצאן של הערב רב, מתו במכת הדבר והאספסוף אשר בקרבו התאוה לבשר

לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה פתח אהל מועד... (כ"ז, א' - ב').

אומר רש"י: "לפני משה" - ואח"כ לפני אלעזר. "אפשר אם משה לא ידע, אלעזר יודע? אלא סרס המקרא ודרשהו" דברי רבי יאשיה. אבא חנן משום רבי אלעזר אומר: "בבית המדרש היו יושבים ועמדו לפני כולם". (ב"ב קיט ספרי).

סרס המקרא ודרשהו, היינו שיש להפוך את הסדר בפסוק, שקודם באו לפני אלעזר ולא ידע ואח"כ לפני משה.

ומדוע הסבר זה לא נאמר גם במקרה של האנשים הטמאים?

אומר ה'חתם סופר': מי היו האנשים שבאו? מישאל ואליצפן. אליצפן היה נשיא. והרי יש דין בגמרא (סנהדרין ט"ז): שאין דנין נשיא, אלא בבית דין של שבעים ואחד. וא"כ אליצפן לא יכול לבוא לפני אהרן, אלא רק לפני בית דין של שבעים ואחד.

והנה על משה רבנו אמרו חז"ל: 'משה במקום שבעים וחד קאי' (סנהדרין שם) שהיה שקול כבית דין של שבעים ואחד. לכן במקרה של האנשים הטמאים, לא יתכן לומר סרס המקרא ודרשהו, כלומר שבאו לפני אהרן ולא ידע ואז הלכו למשה, כי לא הלכו לפני אהרן מפני שאליצפן היה נשיא.

"וַיִּאֶמֶר אֱלֹהִים מֹשֶׁה עֲמְדוּ וְאַשְׁמְעוּ מֵה יִצְנֶה ד'..." (ט', ח')

אומר רש"י: 'לְמָה נִגְרַע' - אמר להם, אין קדשים קרבים בטומאה. אמרו לו: "זורק הדם עלינו ככהנים טהורים ויאכל הבשר לטמאים". אמר להם: "עַמְדוּ וְאַשְׁמְעוּ כְּתַלְמִיד הַמּוּבְטָח לְשִׁמּוֹעַ מִפִּי רַבּוֹ" - אשרי ילוד אשה, שכך מובטח, שכל זמן שהיה רוצה, היה מדבר עם השכינה (סנהדרין פ"ק)

"... אַנְשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טַמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנָי אֶהְרֹן בְּיוֹם הַהוּא" (במדבר ט' ו')

מי היו האנשים הטמאים?

יש מחלוקת בגמרא: האם היו אלה מישאל ואליצפן אשר הוציאו את הגופות של נדב ואביהוא מתוך הקדש. או, נושאי

ארונו של יוסף. או, שנטמאו למת מצוה. (סוכה כ"ה.)

אומר רש"י (ומקורו בגמרא ב"ב קי"ט): "לפני משה ולפני אהרן" - (ספרי) כששניהם יושבין בבית המדרש באו ושאלום. ולא יתכן לומר זה אחר זה, שאם משה לא היה יודע, אהרן מנין לו?!

בפרק כ"ז מסופר על בנות צלפחד: "וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת צֶלְפָּחַד... לְמַשְׁפַּחַת מִנְשֵׁה בֶן יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מִחֵלָה נָעָה וְחַגְלָה וּמִלְכָּה וְתַרְצֵה: וַתַּעֲמַדְנָה

הרה"ג שלמה לוינשטיין מיוחד ל'גנזי המלך'

בדברי ד' אל משה וציוויו על עבודת הלויים, מפסוק ו' עד כ', כתוב י"ג פעמים המילים: "בני ישראל", כשמתוכן פעם אחת כתוב: "עדת בני ישראל". מדוע?

עונשם של ישראל בעבור חטא העגל היה ח"ו כליון לעם ורק מפני י"ג מידות של רחמים, ד' ריחם עליהם וצוה לקחת במקומם את הלויים.

פעם אחת כתוב: "עדת בני ישראל" - ובזה כיוון הכתוב לרמוז לנשים שלא חטאו בחטא העגל.

רמז לכך מצינו בפסוק: "אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלי מציאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי" (קהלת ז', כ"ח). "בכל אלה" - היינו בכל "אלה אליקה ישראל" ... (שמות ל"ב, ד') הנשים לא חטאו!

"וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל... הַפֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ: בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרִבִים תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֲדוֹ..." (במדבר ט', ב"ג)

מדוע כפל הכתוב וציינ שיעשו את הפסח 'במועדו'?

אומר ה'משך חכמה': בני ישראל מנו לפחות ששה מליון איש וכל משפחה היתה צריכה להביא קרבן והיו רק שלשה כהנים: אהרן, אלעזר ואיתמר. מכאן שצריך היה לשחוט בין הערבים כחמישים אלף קרבנות! לכן מדגישה התורה 'במועדו', להשמיענו את גודל הנס שהספיקו כולם להקריב את הפסח 'במועדו', "בין הערבים!"

רמז

נו"ן הפוכה

**"וַיְהִי בְנִסְעֵי הָאָרֶץ
וַיֹּאמֶר מִשָּׁה..."**

המסר שבאות נו"ן הפוכה

מדוע יש דוקא נו"נים הפוכים?

המזמור של **"אֲשֶׁרִי"** בנוי בסדר אל"ף בי"ת, מלבד האות נו"ן שאיננה מופיעה בו. מדוע? אמרו חז"ל (ברכות ד'): **"אמר רבי יוחנן: מפני מה לא נאמר נו"ן ב"אֲשֶׁרִי"? מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל, דכתיב: "נִפְלְאָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל"** (עמוס ה' ב'). מוסיפה הגמרא: (שבארץ ישראל דרשו אחרת את הפסוק) **במערבא, מתרצי לה הכי: נִפְלְאָה וְלֹא תוֹסִיף לנפול עוד - (אלא) קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל"**

כלומר ה-נו"ן היא טובה ורעה גם יחד, תלוי איך קוראים אותה. הרבר תלוי בשמירת התורה והמצוות. אם נשמור תורה ומצוות, ד' יגאל אותנו ואז; **"קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל"**.

לכן כשבאים להפריד בין שתי פורענויות, שבהן ישראל ברחו מן המצוות, באה האות נו"ן הפוכה, לרמוז על נפילה. אך ה-נו"ן יכולה להיות גם ישרה וזה תלוי בכם, אם תשמרו את המצוות! ■

לוט הרויח הון רב בהיותו עם אברהם, שנאמר: **"וְגַם לְלוֹט הִלְלָךְ אַתְּ אַבְרָם הָיָה צָאן וַבְּקָר..."** (בראשית י"ג, ה').

האם עבור תוספת כסף היה לוט עוזב את אברהם והולך לחיות בסדום? אלא הבינו חז"ל שב"תת מודע" מונח משהו אחר: לא כסף וזהב משכו את לוט לסדום ולא לענין זה הושה אותה למצרים. אלא כמו שמצרים היתה מלאה בעריות, כך גם סדום, זה מה שמשך את לוט לשם!

וכן בחיי היום יום, אם אדם מתנהג בהנהגה מסוימת, יש לבדוק אם אין זה בטוי חצוני למשהו אחר, המצוי בעומק נפשו של האדם... ■

אומר ה- 'משך חכמה': אם ד' היה אומר שהוא הולך להשמיד את הגוים, עדין לא בטוח שזה היה מתקיים, כי נבואה לרעה יכולה להתבטל ע"י שחוזרים בתשובה. אמר לו משה רבנו: כאן הנבואה לא תחזור: **"כִּי ד' דָּבָר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל"**, כלומר לא רק שישמיד את הגוים, אלא גם יתן לנו את הארץ!

"זָכְרָנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חָנָם... וְאֵת הַבְּצָלִים וְאֵת הַשּׁוּמִיִּם" (במדבר י"א, ה')

אומרים חז"ל (יומא ע"ה): **"למאן דאמר עריות, היינו; דכתיב: "וַיִּשְׁמַע מִשָּׁה אֶת הָעַם בְּכַה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ" עַל עַסְקֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, שְׁנֹאסְרוּ לָהֶם..."** שהם בכו על עסקי עריות.

שואל הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל: מה הביא את חז"ל להוציא את המקרא מידי פשוטו ולדרוש שהם בכו על עסקי עריות, מדוע לא נפרש כפשוטו שהם בכו על בצלים ושומים וכפי שמבואר ברש"י?

אלא שירדו חז"ל לעומק נפשו של האדם. חז"ל הבינו שלא יתכן שיהיו אנשים שיאכלו מן ויטעמו בו את כל הטעמים שבעולם והם יקומו ויבכו שאין להם שום ובצל!

האם אדם שפוי בדעתו יבכה על שאין לו חציר לאכול... אלא חז"ל דברו על ה"תת מודע" של נפש האדם וגילו לנו כלל גדול בכחות הנפש. הם לא בכו על שום ובצל, אלא על עריות! ואפילו הם עצמם לא היו מודעים לכך! לפעמים יש לאדם התמרמרות על ענין מסוים ומשום מה הוא לא יכול לבטא אותו בגלוי, על כן הוא מדחיק אותו ובמקום זאת הוא מתמרמר בפועל על ענין אחר, פעוט ושולי...

וכן בפרשת לך-לך' (י"ג, י'); כשלוט ראה את סדום ועמורה; **"כִּנְנָן ד' בְּאָרְץ מִצְרַיִם"**, פשוטו של מקרא; שהן פוריות ויש בהן הרבה מים ואפשר להתעשר מזה. אך מדרשו: **"בְּאָרְץ מִצְרַיִם"** - שיש בה עריות.

ואף כאן נשאלת השאלה; מה הביא את חז"ל להוציא את המקרא מידי פשוטו? מדוע לא נפרש כפשוטו; שלוט נמשך אל סדום ועמורה על שום שהן פוריות ויכלו לשמש כר נרחב להתעשרות? אלא, אומר הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל; חז"ל ירדו לעומק נפשו של לוט.

(במדבר ט' ז'). כאן גילתה לנו התורה את אחד ההבדלים בין נבואת משה רבנו לנבואת שאר הנביאים. משה רבנו היה מדבר עם השכינה בכל זמן שרצה, מה שאין כן אצל שאר הנביאים אשר היו צריכים לעשות הכנות לפני כן.

הגמרא אומרת: **"אמר רב יהודה אמר רב: "בשעה שנפטר משה רבנו לגן עדן, אמר לו ליהושע: 'שאל ממני כל ספיקות שיש לך! אמר לו: 'רבי, כלום הנחתיך שעה אחת והלכתי למקום אחר? לא כך כתבת בי: "...וּמִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נָעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֹהֶל" (שמות ל"ג, י"א), מיד תשש כחו של יהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספיקות ועמדו כל ישראל להרגו. אמר לו הקב"ה: 'לומר לך אי אפשר, לך וטורדך במלחמה'..." (תמורה ט"ז).**

האם יהושע לא צדק בתשובתו למשה?

אומר הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל: הלא אף אם נניח שיהושע היה אומר למשה רבנו תלמידך אני, למדני. מה כבר היה משה רבנו מלמד ומחדש לו? והנה בכל זאת אנו רואים שהיתה על יהושע קפידיא משמים... הדבר אומר דרשני!

אך דבר אחד יהושע לא למד ממשה רבנו: את הגמרא (שבת קי"ב): **"וְאִם רֵאשׁוֹנִים בְּנֵי אֲנָשִׁים אֲנוּ כַחמוּרִים..."** כי כשנגמרת תקופה, הדור הבא הוא כחמורים ביחס לדורות הקודמים. בתקופת יהושע בן נון, כבר אין תורה משמים כפי שהיתה בימי משה רבנו. אם יהושע היה מבקש ממשה רבנו ללמד אותו, היה מלמדו כלל זה שאמרו חז"ל לגבי ירידת הדורות, אבל כיון שסבר שאין מה ללמוד ממנו עתה, מכיון שכל ימיו לא הניחו שעה אחת, אמר לו ד': עתה תלמד זאת בדרך הקשה. שכח שלש מאות הלכות ונוצרו בידו שבע מאות ספיקות.

"עֲמַדוֹ וְאֶשְׁמְעָה מֶה יִצְנֶה ד' ", את זה יכול היה רק משה רבנו, אדון הנביאים.

"... נִסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ד' אֲתוּ אִתּוֹ אִתְּנוּ לָכֶם לָכֶה אֲתָנוּ וְהִטְבְּנוּ לָךְ כִּי ד' דָּבָר טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל" (במדבר י', כ"ט)

בין חמה ללבנה

»»» המשך מעמ' 1

כשתחלק ארץ ישראל לשבטים, איזה שבט מכם, שיתן לי כרם אחד בתוך שלוש אלא, הריני הולך לארצי ואוכל פירות ושותה יין מכרמי! (ילקוט שמעוני במדבר - פרק י - רמז תשכו).

לא יאומן כי יסופר!

אכן נתברר הדבר; הסבה העיקרית של יתרו שלא להצטרף אל עם ישראל, היתה הפחד מפני חיים עלובים ודחוקים על חשבון אחרים וההעדפה לחיי שלווה בארצו וחיי כבוד עם נכסים עצמאיים ושתיית יין מכרמו דוקא ולא מכרם אחרים, גרמו לו לשוב לארצו במסוה של שאיפה להרבת תורה ויראה. עם כל ההפסד הגדול של המעלות הרוחניות שהבטיחו משה רבנו בארץ ישראל.

עלינו לדעת; כי זוהי טעמה של גרות! ולכן, קריאת התורה אלינו; "וגר לא תלחץ ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים" (שמות פרק כג).

כמו"כ, עלינו להתבונן סביבותינו ולעזור לכל בעלי התשובה היקרים אשר עזבו את כל אשר להם ובאו לחסות בצל השכינה, אך לצערנו, חלקם מרגישים עדין כגרים בתוך החברה החרדית ומבקשים לשים את בניהם ובנותיהם בכרם ה' צבקות כדי שיגדלו בדרך ישראל סבא ולא ידחקו חלילה לשוב על עקבותיהם ויתמעט כבוד שמים בעולם, כדברי משה רבנו ליתרו. ■

אצל עתניאל בן קנז הוא יעבץ במדבר יהודה אשר בנגב ערד ללמוד תורה. "וילך וישב את העם" - עם התלמידים היושבים לפניו. הוא בקש מאת הקדוש ברוך הוא שיזמין לו תלמידים הגונים, שנאמר: "ויקרא יעבץ לאלקי ישראל לאמר אם ברוך תברכני והרבית את גבולי.." (דברי הימים א ד י) וזמין לו החסידים הללו. (ילקוט שמעוני שמות פרק יח רמז רעא).

ולכאורה כל הקושיות מסולקות בטענתו של יתרו, 'מה הנר מועיל במקום חמה ולבנה?' ומה עוד, שהוכיח במעשיו שאכן שינה את פני מדין בשובו לשם והשפיע עליהם כל כך עד שהכניסם תחת כנפי השכינה ועלו ללמוד תורה בבית מדרשו של יעבץ ולא עוד אלה שויתרו על דושנה של יריחו בטענה; 'כל עצמנו לא באנו והנחנו כל מה שהיה לנו אלא כדי ללמוד תורה ועכשיו אנחנו זורעים וקוצרים?' (תנחומא יתרו ד') ולכן נקראו חסידים.

אך למרות כל זאת משה רבנו דחה את כל טיעונו של יתרו והבין שמאחוריהם מסתתרת סבה אחרת עמוקה והיא הרגשת הגר בארץ לא לו עד כדי ויתור על ההבטחות והמעלות הגדולות אשר היה ודאי זוכה להן ולא טענת 'הנר מה מהנה?' כפי שמובאים הדברים במדרש: "ויאמר אליו לא אלך כי אם אל ארצי ואל מולדתי אלך" אמר לו: "...יש לך אדם שיש לו ארץ ואין לו נכסים, יש לו נכסים ואין לו משפחה, אבל אני יש לי ארץ ויש לי נכסים ויש לי משפחה ודיין הייתי בעירי, ואם איני הולך מפני ארצי אלך מפני נכסי, ואם איני הולך מפני נכסי אלך מפני מולדתי!" א"ל: "למחר

שבעה שמות נקראו לו; יתר, יתרו, חובב, רעואל, חבר, פוטיאל, קני. יתר שהותיר פרשה אחת בתורה. יתרו שייתר במעשים טובים. חובב שהיה חביב למקום. רעואל שהיה כריע למקום. חבר שנעשה כחבר למקום. פוטיאל שנפטר מעבודה זרה. קני שקנא לשמים וקנה לו תורה. (מכילתא פרשת יתרו פרשה א), מסרב להמשיך עם משה ולהכנס לארץ ישראל שכל כך התאוה לה משה ולא זכה להכנס והתחנן על כך תקטו תפילות ללא הועיל? מה עוד, שאינו חושש שיתרחקו בגין מעשהו גרים מישראל ואף יתמעט כבוד שמים ומוותר על היותו מורה הוראה בסנהדרין, הזוהו יתרו ששמע ובא ועזב כבודו של עולם?

אלא שחז"ל מגלים לנו מה היתה התלבטותו של יתרו לבקשתו של משה חתנו: "אל נא תעזב אתנו" - אמר לו: "כלום הנר מהנה אלא, במקום החושך. וכי מה הנר מהנה בין חמה ללבנה? אתה חמה ואהרן לבנה! מה יעשה הנר בין חמה ללבנה? אלא, הריני הולך לארצי ומגיייר כל בני מדינתי ואביאם לתלמוד ואקרבם תחת כנפי השכינה". יכול שהלך ולא עשה? הרי הוא אומר: "ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה.. וילך וישב את העם" (שופטים פרק א) (רש"י פסוק טז) 'מעיר התמרים' - היא יריחו, שניתן להם דושנה של יריחו לאוכלה עד שיבנה בית המקדש.. ונתנה לבני יתרו ארבע מאות ארבעים שנה, והתלמידים שבהם הניחיה והלכו

התכנסות עם הרב **אמנון יצחק** שליט"א

שליט"א

דמי כניסה 10 ש"ח

הכונו לסדרת הרצאות בבת-ים

ביום ראשון 02/07/06
השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

הרצאה ראשונה
02007

היכל התרבות סמטת אופיר 3

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

Finotec

היתר עסקה
הינו מבית הדין הגבוה לצדק של הרב הגאון ניסים קרליץ שליטא הרב הגאון הרב סילמן שליטא.

מומחיות בידיך
פינוטק נותנת לך את הכלים להיות מומחה בשוק ההון ולהשקיע בחוכמה ב:

- מט"ח
- סחורות (זהב ונפט)
- מדדי מניות
- אופציות

לקוראי שופר ניוז, ארבע כנפות וגנזי המלך מתנה בשווי \$50

שיעור הכרת המגמות בשוק ההון והמט"ח
חייגו *2021 להרשמה
www.FINOTEC.com

בוא ללמוד מסחר במט"ח וצבור מומחיות בעזרת פינוטק:
קורסים מקצועיים ע"י מרצים בכירים אימון אישי בביתך ללקוחות (VIP) מערכת אינטרנטית ידידותית להפעלה חשבון אימון חנינם להתנסות

ShefarNews 8

יעמדו על הברכה

לאקמא שכינתא מעפרא להצלחת כל עמ"י ובפרט לתורם יוסף בן אסתר	זרע של קימא לעבודתו יתברך לאסנת בת שמחה ומסעוד יעקב בן לונה
לעלוי נשמת גז'ליאט בת מרסל רפואה שלמה ללוציאן רובין חי בן כרמלה	הצלחה ברוחניות וגשמיות ופרנסה טובה לאילה בת מזל ומשה בן סימי

לעלוי נשמת דורית בת הרברט ז"ל

סופ"ש במלון כינור

שבת פרשת ואתחנן יא' באב
4-6/08/2006
מיום שישי עד יום ראשון

התאריך הבא:
שבת פרשת שופטים נ"ו באב
23-26/08/2006
מיום רביעי עד מוצאי שבת

להזמנות: 03-6777779
בין השעות 09:00-15:00
בימים א'-ה'

צבעי ושיפוצניק מקצועי

במאורים אטרקטביים

050-2040325

שירותי כח אדם וסיעוד

- עובדים זרים מכל העולם
- טיפול בקשישים, מוגבלים ונכים במסגרת חוק הסיעוד של ביטוח לאומי
- מטפלים למשך 24 שעות - אפשרי ללא לינה
- מענה מידי לכל פניה

ביישון משרד העבודה והרווחה

1-700-704-204 פקס: 08-9356686 נ"ד: 050-5396475 רח' הרצל 96 רחובות, מיקוד: 76548 raz2004@bezeqint.net

רק בטרקלין יאקאב חשמל

עוברים ל-פקו BEKO בחירה עולמית

BEKO פקו הינו מותג מוצרי חשמל מהגדולים והידועים בעולם. במוצרי BEKO הושקעו סכומים נכבדים בתכנון ופיתוח בקו מוצרים בעלי עיצוב וטכנולוגיה מהמתקדמים בעולם, מוצרי BEKO מובילים בכל תחומי ענף החשמל: מקררים, מכונות כביסה, מייבשים, מדויחי כלים, תנורים דו-תאיים, תנורים בנויים וכיריים, ומוצרים קטנים כשואבי אבק, מנצחים מקרנולים ועוד.

מכונות הכביסה פקו

קיבולת עד 6 ק"ג • עד-1000 סל"ד • דלת רחבה 300 מ"מ • פתיחה של 180 מעלות • שקילה אוטומטית להתאמת כמות מים אוטומטית וזמן העבודה איזון המכונה בעת סחיטה • טיימר השהייה של עד 9 שעות • 20 תכניות כביסה שונות • אפשרות לביטול סחיטה • מגוון טמפרטורות 40-95 מעלות • תכנית לכביסה מהירה 30 דק' • אפשרות לביטול ריקון מים להגנה על כביסה עדינה וצבעונית • תוף ניהוטסה • צריכת מים חסכונית 95 ליטר למחזור כביסה 6 ליטר • דירוג בצועים: A שטיפה B אנרגיה C סחיטה

קונים ומקבלים
מכונת כביסה BEKO החל מ-1990 ₪ מלבד
מנהץ קיטור KENWOOD 9500 ב-999 ₪ מלבד

מוניטין קמפיון שופר ניוז Shofar News

Digital Service שירות כלשהו דיגיטל מחויבים בריש

800 BRIMBO DIGITAL BCC שיווק דיגיטלי אייבי בריש

BEKO בחירה עולמית

אפשרות לתשלום ב"ביקים"

האחריות הכפולה לראשונה בישראל!
טרקלין יאקאב חשמל, תועת סופר המעביר לוחית האחריות הכפולה לראשונה בישראל. האחריות הכפולה לראשונה בישראל. לפרטים והכנסת לוחית האחריות הכפולה לראשונה בישראל. לפרטים והכנסת לוחית האחריות הכפולה לראשונה בישראל.
להזמנות: 1-700-50-50-10

טרקלין יאקאב חשמל
ירושלים רח' יחזקאל 18, רח' ירמיהו 27 בני ברק רח' רבי עקיבא 55, רח' עזרא 11
מנדיקיין עילית ק. ספר. אבני נור 46 מרכז ק.ס.ם **ביתר עילית** רח' הרן, 20 קניון ביתר